

Američani se bližajo Manili! Rusi v ofenzivi na Poljskem!

Enote ameriške mornarice in letalske sile napadle japonske konvoje pri Luzonu in francoski Indokini. Veliko število ladij in transportov potopljenih in poškodovanih. — Čez 15,000 Nemcev in Madžarov ubitih in ujetih v bitkah z Rusi v Budimpešti. — Zavezniške armade na belgijski fronti potiskajo sovražnike proti Nemčiji.

LUZON, FILIPINI, 15. jan. — Kolone šestih ameriških armad o prekorci reko Agno, pravijo na poti proti Manili, glavemu mestu Filipinov. In prile 30 milij dalet v notranjost toka od obrežja saliva Lingayena, se glasi naznanje iz glavnega stana generala Douglass MacArthurja. Prve kolone so dopele do tokov, ki je oddaljena 7 milij od Manile.

Ameriške vojaške sile so dopele do Tarlisa skoraj brez odpora s strani japonske sile. Čete so zasedle in konsolidirale moči na južnospadni strani reke Agne.

Predložilo pravi, da japonski general Tomojuki Jamsača ne more ustaviti prodiranja ameriških oklopnih in pehotnih kolon proti Manili. Te imajo oporo v letalski sili, katera kontroliра zračje nad Lusonom.

LONDON, 15. jan. — Maršal Stalin je v odredbi dneva naznani, da so ruske armade v ofenzivi v južnočentralni Poljski drobile prvo nemško bojno črto prodiranju proti južnoslovenski Nemčiji.

Prvo predložilo o veliki ruski ofenzivi je prišlo iz Berlina. Maršal Stalin je 24 ur pozneje potrdil poročilo.

Poveljnik ruske armade, ki je rekorčila reko Vislo pri Sanomiersu, 110 milij južno od Varšave, je maršal Ivan S. Konev. Ta se vali na 37 milij dolgi fronti proti Krakovu in nemški Šleziji.

Luzon, 13. jan. — Enote ameriške bojne mornarice, katere poveljnik je podadmiral Kincaid, so potopile in poškodovale 6 japonskih parnikov in transportov, ki so skušali izkratiti če in San Fernandu, 45 milij severno od obrežja otoka Luzona, ki je pod kontrolo ameriške inženirske sile, poroča general Douglas MacArthur. Ameriške orpedne letala so prej napadla japonsko brodovje, katera pa je bila pregnana pod točo iztrekov japonskih topniških baterij.

Pet ameriških rušilcev je poslošlo v akcijo, v kateri so popolnili in poškodovali vse japonske parnike in transporte. Rušilci so nato bombardirali japonske naprave na obrežju in uničili tri skladisča municije. "Naše sile prodrijo naprej od saliva Lingayena proti jugu in zdrobe odpor sovražnika," je dejan MacArthur. "Zasede se obrežje cest, ki vodijo v Manilo, in deset milij proge edine železnice, ki spaja ta zaliv z glavnim mestom Filipinov."

Ameriške čete so v prodiranju proti Manili okupirale San Carlos in Malasiqui, križišči petih cest. Operacije ameriške sile na stopnem podpirajo bojna letala. Ta so napadla japonsko letališče v bližini Manile in razbila več bojnih letal na tleh.

Pearl Harbor, Havajji, 13. jan. — Letala tretjega ameriškega pravdovoda so napadla štiri japonske konvoje v bližini francoske Indokine, poroča glavni stan admiral Chester W. Nimitza. V prvem napadu so potopila 25 parnikov in bojni ladij, med temi dve križarki in sedem rušilcev in dvanaest transportov.

Nedaljnji japonski konvoj je bil napaden pri Saigonu in Quintonu, 250 milij severozahodno od Indokine. Več transportov so bombe potopile in poškodovale. Transporti z vojaškimi četami važnih vprašanjih in problemih.

so bili na poti proti Luzonu. Več tisoč japonskih vojakov je utonilo.

Admiral Nimitz je razkril, da je bilo čez sto japonskih parnikov in motornih čolnov potopljenih in poškodovanih in 66 bojni letal sestreljenih v bližini Formoze po enotah ameriške mornarice in letalske sile.

London, 13. jan. — Berlin poroča, da se je dolgo pričakovana ruska zimska ofenziva v južnem delu Poljske pričela včeraj in da je največja "vseh časov". Središče ofenzive je ozemlje na zapadni strani reke Visle in pri Baranowu, 120 milij stran od Varšave, glavnega poljskega mesta.

Cilj ruske ofenzive je okupacija Kielca in Krakova. To sta zadnjih trdnjav, ki ščitita nemško Šlezijo. Švedski list Dagens Nyheter pravi, da je ta največja ruska ofenziva. Sovjetska udarna sila uključuje več oklopnih in pehotnih divizij.

Moskva ne omenja nove ofenzive. Sovjetsko poveljstvo objavljeno molči ob začetku vojnih operacij v velikem obsegu.

Ljute bitke znatnaj Budimpešte se nadaljujejo. Rusi so okupirali nadaljnji 135 blokov, ojnočistilnicu, velik park, orožno tovarno in mnogo poslopij v Pešti, ki leži na vzhodni strani Donave. V zadnjih treh dneh so Rusi ubili in ujeti čez 15,000 nemških in ogrskih vojakov.

Paris, 13. jan. — Iz boklin na belgijskega ozemlja, kjer se nahajajo nemške čete, se je skrčila na vzhodni strani reke Ourthe. Organiziran nemški odpor je bil zdobil na zapadnem koncu fronte pod udarci treh zavezniških armad, ki potiskajo sovražnike proti Nemčiji.

Uradni komunikate, objavljeni danes zjutraj, pravi, da so za-

vezniške sile zdobile dvajset nemških divizij v zadnjih štirih tednih. Prva ameriška armada je okupirala več vasi in naselbin v prodiranju proti Wibrinu.

Druga britska armada je na-

vezula stike s tretjo ameriško armado v bližini St. Huberta.

Obe sta za petami nacijskih sil;

ki beže iz Belgije proti Nemčiji.

Priprave za sestanek "velike trojice"

Hopkins bo kmalu odpotoval v London

Washington, D. C., 13. jan. — Tu je bilo naznano, da je predsednik Roosevelt storil prve korake glede sestanka med njim, premierjem Churchillom in maršalom Stalinom. Ta se bo na najbrži vršil kmalu po 20. januarju, ko bo Roosevelt ustolen in prevzel četrti termin.

Harry Hopkins, glavni Rooseveltov svetovalec, bo kmalu odpotoval v London, kjer bo konferiral s Churchillom in drugimi britskimi voditelji. Na tej konferenci se bo vršila razprava o sestanku "velike trojice".

Na Rooseveltta je bil storjen pritisk, da konferira s Churchillom pred sestankom, toda on se je izrekel proti. Roosevelt noči ustvariti vtisa, da bo imel Stalin proti sebi ameriško-britski blok, ko se prično razprave o svetovalem in zaupnik.

Razkosanje poljskih veleposestev

Program se bo izvajal tudi v nemških pokrajjinah

Lublin, Poljska, 13. jan. — Začasna poljska vlada je naznala razkosanje veleposestev na male kmetije v osvobojenih poljskih pokrajjinah. Hilari Mino, minister za produkcijo, je dejal, da se bo program izvajal ne samo v poljskih pokrajjinah med rekama Visla in Bug, temveč tudi v Vzhodni Prusiji, Poljski in Sleziji.

Začasna vlada je zavzela stališče, da bodo te nemške pokrajine pričele pod Poljsko po zaključenju sedanje vojne. To bo povračilo za ozemlje vzhodne Poljske, ki pride pod Rusijo.

Mino je dejal, da se vlada še ni odločila za razkosanje cerkevni posestev. Ta zadeva pride v ospredje po osvoboditvi vseh poljskih pokrajjin.

V osvobojenih poljskih pokrajjinah so bila posestva, katera je pred vojno držalo 698 družin, razdeljena med 111,000 družin. Ker je število prebivalcev narastlo, je vsaka družina dobila le tri hektare zemlje. Hektor obsegata dva in pol akra.

Stimson razkril ameriške izgube

Nadaljnji moški bodo pozvani v armado

Washington, D. C., 13. jan. — Vojni tajnik Henry L. Stimson je razkril, da ameriške izgube znašajo 650,000 ubitih, ranjenih in ujetih vojakov, te pa ne uključuje števila onih, ki so padli v nemški prototofenzi na zapadni fronti. Zadevno poročilo bo objavljeno prihodnji teden.

Stimson je naznani, da bodo vsi sposobni moški pod tridesetim letom starosti pozvani v armado v tem letu. To velja za one, ki delajo v tovarnah, v vladnih uradih in na farmah.

Mesečna kvota bo zvišana v prihodnjem marcu na 100,000, da se ojača ameriška oborožena sila.

Vojni tajnik je razkril, da se nahaja 450,000 ranjenih in bolnih vojakov v bolnišnicah, katera bodo morali nadomestiti novi rekruti. "Sleheremu je znano, da se vojne operacije zavze večji obseg v Evropi in na Pacifiku," je dejal. "Dosej se ni pokazalo še nobeno znamenje o kapitulaciji Nemčije. Vse kaže, da še bodo Nemci borili do konca. To velja tudi za Japone. Dela, katera zdaj opravljajo moški v vojaški starosti, bodo morali prevzeti starejši in ženske, da ne bo trpela produkcija oružja, streliva in drugega vojnega materiala."

Stimson se je izrekel tudi za obvezno-delno, zato pa je razkril, da je bilo več poveljnikov ameriških sil na frontah odstavljenih, ker niso izvršili svojih dolžnosti. Vojni tajnik ni hotel razkriti imen odstavljenih poveljnikov.

Katera je vojna potisnila na površje.

Hopkins bo pojasnil stališče konferencije s Churchillom, gospodarin proti sebi ameriško-britski blok, ko se prično razprave o svetovalem in zaupnik.

KRALJ PETER PROTI USTANOVITVI REGENSTVA

Podal je izjavo brez posvetovanja s predsednikom vlade

KRŠENJE JUGOSLOVANSKE USTAVE

London, 13. jan. — Jugoslavski kralj Peter je šel preko svoje lastne vlade, obenem pa je ignoriral tudi nasvete previdnih britskih uradnih krovov, z objavo deklaracije, v kateri se je izrekel proti ustanovitvi regenstva v smislu dogovora, ki sta ga nedavno sklenila dr. Ivan Subašić, predsednik učne vlade, in maršal Tito, poveljnik jugoslovanske osvobodilne armade in načelnik odbora za narodno osvoboditev.

Očitno je že zdaj, da sklenjeni dogovor, katerega sta odobrili Velika Britanija in sovjetska Rusija, ne bo revidiran Petru v prilog. Diplomatični opozvalci v Londonu so prepričani, da je Peter storil napako, ker se je izrekel proti ustanovitvi regenstva, ki lahko rezultira v izgubi prestola.

Preden je podal izjavo, se je Peter posvetoval s člani velenjske reakcione skupine. V tem pravilu, da se ne strinja z obliko regenstva in ne z določbo v dogovoru, da odbor za narodno osvoboditev dobri neomejeno konvodnjo oblast pred ustavnivočno operacijo radi slepiča v bolnišnici Shipman.

Duluth, Minn. — Dne 8. jan. je bil pri rudniku B ubit Joseph Peschel, star 49 let in rojen v Jugoslaviji. De smrtni nesreči je prislo, ko je električni motor, katerega je vozil, strmoljal 35 čevljev globoko po nasipu. Tukaj zupuča dva brata in sestra, v Utahu pa drugo sestro. — Steven Struel se je moral podvrgniti operaciji radi slepiča v bolnišnici Shipman.

Duluth, Minn. — V bolnišnici Miller Memorial je 8. jan. umrl Joseph Germ, star 68 let in rojen v Jugoslaviji. V Rauchu, Minn., zupuča sestra, poročeno Godec.

Novi grobovi v Penni

Clairton, Pa. — Dne 9. jan. je umrl Mike Čebašek, večletni predsednik društva 426 SNPJ. Dne 26. nov. pa je umrl članica Mary Marovič. Tako je društvo izgubilo dva člana v kratkem.

Družina Joseph Smrkolj je bila obveščena, da je njen sin pogrešan na Pacifiku. Služil je pri mornarici od leta 1941. V tem času je bil enkrat na dopust mesec dni.

Padel v vojni

Ambridge, Pa. — Na zapadni fronti v Evropi je bil 4. dec. ubit Pfc. Henry Hochevar, star 19 let in član KSKJ. K vojakom je šel septembra 1943, preko morja pa lanskega oktobra. Zupuča matematika, brata in tri sestre.

Novi grobovi v Ohiu

Sharesville, O. — Dne 8. jan. je tukaj umrl John Jalovec, star 64 let. V Ameriki je bil 40 let in zadnjih 33 let se je pečal s kmetijstvom. Bil je vdovec. V Clevelandu zupuča brata in sestre.

Is Cleveland

Cleveland. — Frances Frankovič-Hričar je prejela vest od vojne oblasti, da je bil 17. novembra v Nemčiji njen sin Pvt. Stanley R. Hribar. — S/Sgt. Frank Klopčić je bil odlikovan z bronasto medaljo za hrabrost v vročem topniškem ognju na zapadni fronti. On je sin družine Frank Klopčić. — V bolnišnici Glenville se nahaja Mildred Omahen iz Collinwooda, ki je prestala operacijo na slepiču. — Pri padcu na ledeni cesti se je Frank Zupančič poškodoval tako hudo, da je bil prepeljan v Emergency Hospital na Five Pointsu.

Bombe razdejale Mussolinijevo rezidenco

Washington, D. C., 13. jan. — James F. Byrnes, direktor uradne nevratnosti Švice, je dobio izraz v Izvestjah, glosilu vlade. "Vse svet ve, da je Švica postala center nacijskih aktivnosti in da je njena nevratnost farsa," pravi članek. "V Švici se zbirajo nemški kapital in ona je edina država, ki še vedno zalaže Nemčijo z vojnim materialom."

Amerika bo omejila porabo premoga

Washington, D. C., 13. jan. — James F. Byrnes, direktor uradne nevratnosti Švice, je dobio izraz v Izvestjah, glosilu vlade. "Vse svet ve, da je Švica postala center nacijskih aktivnosti in da je njena nevratnost farsa," pravi članek. "V Švici se zbirajo nemški kapital in ona je edina država, ki še vedno zalaže Nemčijo z vojnim materialom."

Rim, 13. jan. — Švicarska časniška agentura je naznala, da so bombe, katere so metali ameriški letali, razdejale Mussolinijevo rezidenco. Bivši italijanski diktator je dobil zavetje v glavnem stanu nemškega povojstva v Fasanu.

Domače vesti

Vojak pogrešan, premogar ubit

Walsenburg, Colo. — Družina Louis Zutman je bila obveščena od vojnega urada, da je na bojišču v

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrti leta; za Chicago in okolico Cook Co. \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglašev po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vracajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo posiljalcu le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik z listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

128

Datum v oklepaju na primer (January 31, 1945), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovno jo pravčasno, da se vam list ne ustavi.

Delo za vse—

Pred nekaj dnevi smo na tem mestu omenili, da je skupina senatorjev, ki pod vodstvom senatorja Murrayja tvorijo pododek odборa za vojaške zadeve, predložila višji zborinci načrt, ki naj po tej vojni garantira ali omogoči priliko do dela slehernemu ameriškemu delavcu in delavki, ki sta pripravljena dela. In sicer ne prilike do kakšnega "boondogliškega" dela kot so ga opravljali mnogi relifni delavci pod WPA, marveč do poštenega dela s potrebnim plačem pri ustvarjanju socialnih dobrin.

Ta načrt ima nekakšno načelno izjavo, v kateri kongres postavi sledenča načela:

"1) Sleheri Američan, ki je zmožen in pripravljen dela, ima pravico do koristnega in dobro plačanega dela bodisi v industrijskih, delavnicih, uradih, na farmah ali v rudnikih dežele;

"2) To pravico mora garantirati vlada z zagotovilom do stalne in polne uposlitve;

"3) Vlada se izreka, da bo izvajala to politiko stalne in polne uposlitve (a) skozi omogočanje do najvišje možne uposlenosti v privatnih podjetjih; (b) skozi vladne investicije in druge izdatke do take mere, kolikor bo to potrebno, da se zagotovi stalna in polna uposlenost."

Za izvajanje teh smernic ta načrt delegira zvezni proračunski biroj, da pod direkcijo predsednika Združenih držav študira gospodarske probleme in planira narodno gospodarstvo. Osnutek načrta temu biroju; da v začetku vsakega leta predloži kongresu poleg običajnega tudi nove vrs. "proračun—produkcijski in upošteviti proračun."

"Ta proračun," pravi senatni odsek, "bi obravnaval vse privatne investicije in potrošnje vseh skupin širom dežele—konzumentov, biznisa, državnih in krajevnih vlad, kakor tudi zvezne vlade. Na eni strani bi ta proračun določal, koliko visoke potrošnje so potrebne za garantiranje stalne in polne uposlenosti, na drugi strani bi pa pokazal, kolikor se namerava potrošiti. Z drugo besedo to pomeni, da bi bil izdelan dvojni program za balanciranje narodne produkcije in uposlenosti."

"Eden teh programov bi dajal pobudo za čim večje nevladne investicije in potrošnje. To bi mogoče zahtevalo nove smernice glede bankirstva, denarstva, davkov, plač, delovnih razmer, socialne zaščite in sličnega."

"Kolikor bi ta program ne zadostoval za balanciranje produkcijskega proračuna, je potreben drugi program glede vladnih investicij in izdatkov. Ta program naj bi uključeval specifične načete za pomoč biznisu, za javna dela in postreže, za konservacijo in druge javne aktivnosti. Vsa javna dela naj izvrše privatni kontraktorji."

To je jedro tega načrta, ki ga je predložila Murrayjeva skupina senatorjev. Najbrže bo ta ali sličen načrt dobil tudi podporo administracije, kajti Roosevelt je v svoji poslanici kongresu govoril v sličen tonu—vsaj med vrsticami je bilo razumeti, da je imel v mislih nekaj podobnega kot je ta osnutek.

Z drugo besedo pravi ta načrt: Ako privatni biznis ne bo nudil uposlitve vsem delavcem, bo na vlada poskrbelo, da bo dovolj dela za vse. In poskrbelo bo s tem, da bo nudila subvencije privatnemu biznisu.

S stališča privatne kapitalistične ekonomije je ta načrt precej radikalni. Najbrže je preveč radikalni, da bi dobil širok odmev s strani "free enterpriserjev," posebno še s strani onih, ki so proti vladni poglobitvi v biznisu. V imenu teh elementov govorja predvsem Narodna podjetniška zveza, ki bo potrošila 20 milijonov dolarjev za propagando, s katero namerava nafarbiti ameriško ljudstvo, da bo privatni biznis brez vlade nudil dovolj dela za vse.

Slična ekonomika načela kot jih vsebuje ta osnutek naglašajoči "newdealski" ekonomi—Stuart Chase, Alvin Hansen, Mordecai Ezekiel in drugi. Posebno Stuart Chase je razvил teorijo o "kompenzatorični ekonomiji." Napisal je že nebroj člankov in več knjig, v katerih v jedru pravi, da se bo "free enterprise" zrušil popolnoma, ako ne vzame v partnerstvo tudi vlade. Slednja naj maši gospodarske vrzelji in prepade, ki jih ustvarja privatno podjetništvo. Ker privatni biznis ni zmožen nuditi stalne in polne uposlitve vsem, ki so zmožni in pripravljeni dela, mora to storiti vlada s potrebnimi ukrepi, ako neče, da se zruši ves gospodarski sistem. In po meniju Chasa in mnogih drugih bo mogoče nuditi stalno in polno zaposlitev le tedaj, če ostanejo v polni produkciji tudi ogromne tovarne, katere je zgradila vlada zadnja leta in vaje investirala več kot 15 milijard dolarjev.

Ampak osnutek tega senatorskega odseka popolnoma molči o vprašanju, kakšno vlogo naj igrajo te najbolj moderne vladne tovarne. Razvidno vsekakor je, da je proti temu, da bi jih vlada obratovala, kajti na vsej črti poudarja, da mora biti vse gospodarstvo v rokah privatnega biznisa. Toda da bo vsega javna dela naj izvršijo privatni kontraktorji. Vlada naj privatni biznis le subvencira kot ga ni še nikdar in nikjer subvencirala nobena vlada.

Te vrste privatni biznis bo res "kompenzatoričen"—za "free enterpriserje," kajti sistem privatnega profita bi s tem ali podobnim načrtom dobil novo injekcijo serum. Kako bo funkcioniral, je drugo vprašanje. Vsekakor je razvidno to, da bo delo po tej vojni stopila v novo dobo državnega kapitalizma, ki bo iz vseh strani podpiral in držal pokonci privatni profitni sistem, ker bi se drugače zrušil pod telo ogromne brezposebnosti. Toda da bo državni kapitalizem nudil stalno in polno uposlenost, je zelo dvomljivo. Ta bo mogoča le tedaj, ko bo odpravljena produkcija za profit.

Glasovi iz naselbin

NA NASLOV ČESTITIH GOSPODOV

Bellingham, Wash.—Danes je božič, rojstni dan največjega socialističnega, ki se je rodil na ta dan. Zunaj je dolgočasno in mrzlo, vendar pa še niničamo do danes snega. Za take praznike je navada, da si človek preskrbi žganja, a jaz sem ostal brez njega. Tako sedim v hiši in ne vem, kaj bi počel...

Včeraj sem prejel nekaj božičnih daril od prijateljev in tudi dve brošuri, kateri mi nekdo posilja, češ, tukaj poglej... Ne vem, ali se moj prijatelj strinja z vsebino v teh brošurah ali ne. On je nameč moj daljnji sorodnik po moji materi. Brošuri je izdal Zvezda slovenskih župnjiv! Dvomim, da bi ljudstvo ponovno nasedlo tem pijačam. Ljudstvo bi se moralno vprašati, kako je mogoče, da so nekateri postali milijonarji v tako kratkem času. Na drugi strani pa ni imelo ljudstvo niti za sol! Če bi bilo pametno gospodarstvo, bi lahko vsi lepo živelii v bili složni.

Dokler bomo imeli postave, ki bodo dovoljevale nekaterim vse, večini pa ničesar, ne bo sloge in je ne more biti! Zakaj ne poveste, gospodje, koliko plače imajo kraljevi ministri in druge pijačke? Pustite vaša zavijanja. Vsek razumen človek ve, da so se zaveznički dobro in temeljito prepričali, kaj se godi na Slovenskem. Oni ne verjamejo ne vašim in ne drugim obdolžtvam. Oni so se presneto dobro pripravili, preden so dali v javnost. In tako je bil kralječek primorjan brniti Mihajlovič in postaviti Josipa Brozoviča za vrnovnega poveljnika jugoslovenske vojske. Gospodje, bolje bi bilo, da bi se pridružili ljudstvu in zapustili trote in pijačke, kajti časi se spreminja...

George Gornik.

TO IN ONO
(Nadaljevanje.)
Hermine, Pa.—Svet je velik in večinoma nеписмен, zlasti v Aziji, kateri bomo osvobodili in ji dali enake pravice do izobrazbe in lepšega življenja. Ampak, da se vse to zgoditi, je moralna priti zadnja in edanašna vojna, kajti prerokovani kraljevi ministrji in druge pijačke? Pustite vaša zavijanja. Vsek razumen človek ve, da so se zaveznički dobro in temeljito prepričali, kaj se godi na Slovenskem. Oni ne verjamejo ne vašim in ne drugim obdolžtvam. Oni so se presneto dobro pripravili, preden so dali v javnost. In tako je bil kralječek primorjan brniti Mihajlovič in postaviti Josipa Brozoviča za vrnovnega poveljnika jugoslovenske vojske. Gospodje, bolje bi bilo, da bi se pridružili ljudstvu in zapustili trote in pijačke, kajti časi se spreminja...

V Free Worldu pa čitam, da je Tito heroj in da ima dober namen. Nadalje čitam, da bi bil edini izhod, da bi ustvarili podonavsko federacijo, v kateri bi bila vključena tudi Avstrija. Ko vse to godijo študiram, mi pride na misel Adamčeve knjige "Two-Way Passage." Ali tajne sile res misijo poveriti to delo Rusiji? Morda se bodo res uresničila prerokovanja pokojnega Steinitz, ki je dejal, da bodo Rusi zavladali nad svetom zato, ker so potrežljivi. Sedaj je res ves svet velika godba v velikem ioncu, mi jo pa mešamo z velikimi kuhanci. Tako mi je dejala moja stará mati, ko sem bil i. 1902 zadnji doma.

Komunisti in drugi radikalci z zmirjali apostoli miru, češ, da mirno, počasno akcijo ne bomo premenili sistema, temveč z orodjem, z direktno akcijo. In to smo sedaj dosegli. Sedaj imamo revolucionarno vojno in vidiemo bomo ali bo res zmagal človeški razum nad temo. Kar so revolucionarji zahtevali, do težje je prislo, tista vojska se ne vrati na barikade s krampi in lopatami, temveč z modernim smrtonosnim orodjem, ki smo ga dobili brezplačno ali na dolg složnosti vsega naroda ali narodov. Morda so te besede uganka.

Slišimo besede o izobilu, ki ga imajo samo izvoljeni, toda v izobilu bi lahko živelii vsi ljudje, vse človeštvo. Toda večina ljudi živi v pomanjkanju in revčnosti. In danes imamo krvavo klanje zato, ker nekateri posedujejo vse, a drugi nič.

Vprašanje je, ali bodo po tej vojni priznali večjo mero onim, ki so potrebeni? Toda tisti, ki bodo odločevali, bodo dejali, da so potrebeni, a ne vredni. Poprej morajo dokazati, da so vredni.

Načrti, ki so izdelani na tudi v Trockem, ali se ga češči bojijo, da je mrtve? Po njihovem mnenju je Trocki tisti grdi komunist, ki določil apostole miru, češ, da mirno, počasno akcijo ne bomo premenili sistema, temveč z orodjem, z direktno akcijo. In to smo sedaj dosegli. Sedaj imamo revolucionarno vojno in vidiemo bomo ali bo res zmagal človeški razum nad temo. Kar so revolucionarji zahtevali, do težje je prislo, tista vojska se ne vrati na barikade s krampi in lopatami, temveč z modernim smrtonosnim orodjem, ki smo ga dobili brezplačno ali na dolg složnosti vsega naroda ali narodov. Morda so te besede uganka.

Slišimo besede o izobilu, ki ga imajo samo izvoljeni, toda v izobilu bi lahko živelii vsi ljudje, vse človeštvo. Toda večina ljudi živi v pomanjkanju in revčnosti. In danes imamo krvavo klanje zato, ker nekateri posedujejo vse, a drugi nič.

Vprašanje je, ali bodo po tej vojni priznali večjo mero onim, ki so potrebeni? Toda tisti, ki bodo odločevali, bodo dejali, da so potrebeni, a ne vredni. Poprej morajo dokazati, da so vredni.

Načrti, ki so izdelani na tudi v Trockem, ali se ga češči bojijo, da je mrtve? Po njihovem mnenju je Trocki tisti grdi komunist, ki določil apostole miru, češ, da mirno, počasno akcijo ne bomo premenili sistema, temveč z orodjem, z direktno akcijo. In to smo sedaj dosegli. Sedaj imamo revolucionarno vojno in vidiemo bomo ali bo res zmagal človeški razum nad temo. Kar so revolucionarji zahtevali, do težje je prislo, tista vojska se ne vrati na barikade s krampi in lopatami, temveč z modernim smrtonosnim orodjem, ki smo ga dobili brezplačno ali na dolg složnosti vsega naroda ali narodov. Morda so te besede uganka.

Slišimo besede o izobilu, ki ga imajo samo izvoljeni, toda v izobilu bi lahko živelii vsi ljudje, vse človeštvo. Toda večina ljudi živi v pomanjkanju in revčnosti. In danes imamo krvavo klanje zato, ker nekateri posedujejo vse, a drugi nič.

Vprašanje je, ali bodo po tej vojni priznali večjo mero onim, ki so potrebeni? Toda tisti, ki bodo odločevali, bodo dejali, da so potrebeni, a ne vredni. Poprej morajo dokazati, da so vredni.

Načrti, ki so izdelani na tudi v Trockem, ali se ga češči bojijo, da je mrtve? Po njihovem mnenju je Trocki tisti grdi komunist, ki določil apostole miru, češ, da mirno, počasno akcijo ne bomo premenili sistema, temveč z orodjem, z direktno akcijo. In to smo sedaj dosegli. Sedaj imamo revolucionarno vojno in vidiemo bomo ali bo res zmagal človeški razum nad temo. Kar so revolucionarji zahtevali, do težje je prislo, tista vojska se ne vrati na barikade s krampi in lopatami, temveč z modernim smrtonosnim orodjem, ki smo ga dobili brezplačno ali na dolg složnosti vsega naroda ali narodov. Morda so te besede uganka.

Slišimo besede o izobilu, ki ga imajo samo izvoljeni, toda v izobilu bi lahko živelii vsi ljudje, vse človeštvo. Toda večina ljudi živi v pomanjkanju in revčnosti. In danes imamo krvavo klanje zato, ker nekateri posedujejo vse, a drugi nič.

Vprašanje je, ali bodo po tej vojni priznali večjo mero onim, ki so potrebeni? Toda tisti, ki bodo odločevali, bodo dejali, da so potrebeni, a ne vredni. Poprej morajo dokazati, da so vredni.

Načrti, ki so izdelani na tudi v Trockem, ali se ga češči bojijo, da je mrtve? Po njihovem mnenju je Trocki tisti grdi komunist, ki določil apostole miru, češ, da mirno, počasno akcijo ne bomo premenili sistema, temveč z orodjem, z direktno akcijo. In to smo sedaj dosegli. Sedaj imamo revolucionarno vojno in vidiemo bomo ali bo res zmagal človeški razum nad temo. Kar so revolucionarji zahtevali, do težje je prislo, tista vojska se ne vrati na barikade s krampi in lopatami, temveč z modernim smrtonosnim orodjem, ki smo ga dobili brezplačno ali na dolg složnosti vsega naroda ali narodov. Morda so te besede uganka.

Slišimo besede o izobilu, ki ga imajo samo izvoljeni, toda v izobilu bi lahko živelii vsi ljudje, vse človeštvo. Toda večina ljudi živi v pomanjkanju in revčnosti. In danes imamo krvavo klanje zato, ker nekateri posedujejo vse, a drugi nič.

Vprašanje je, ali bodo po tej vojni priznali večjo mero onim, ki so potrebeni? Toda tisti, ki bodo odločevali, bodo dejali, da so potrebeni, a ne vredni. Poprej morajo dokazati, da so vredni.

Načrti, ki so izdelani na tudi v Trockem, ali se ga češči bojijo, da je mrtve? Po njihovem mnenju je Trocki tisti grdi komunist, ki določil apostole miru, češ, da mirno, počasno akcijo ne bomo premenili sistema, temveč z orodjem, z direktno akcijo. In to smo sedaj dosegli. Sedaj imamo revolucionarno vojno in vidiemo bomo ali bo res zmagal človeški razum nad temo. Kar so revolucionarji zahtevali, do težje je prislo, tista vojska se ne vrati na barikade s krampi in lopatami, temveč z modernim smrtonosnim orodjem, ki smo ga dobili brezplačno ali na dolg složnosti vsega naroda ali narodov. Morda so te besede uganka.

Slišimo besede o izobilu, ki ga imajo samo izvoljeni, toda v izobilu bi lahko živelii vsi ljudje, vse človeštvo. Toda večina ljudi živi v pomanjkanju in revčnosti. In danes imamo krvavo klanje zato, ker nekater

Churchill in Grki pred javnim mnenjem

Napisal Harold Laski

Dramatični prihod Churchilla in Edena v Atene je vzbudil velika upanja v javnosti, da se bosta na licu mesta hitro prepričala o tem, kako pogubno napravna je bila dosedanja politika v Grčiji. Zdaj, ko sta se zopet vrnila, je nadvse žalostno, da moramo uvideti, kako popolnoma brezplodno je bilo nujno povojanje, z edino izjemo sporazuma glede regentstva.

Ko je Churchill govoril predstavnikom grškega naroda, je govoril z naglasom, kondotiera iz dobe renesanse, in ne kot državnik iz 20. stoletja. Nješova časnikarska konferenca pa je pokazala, da je bil glavni rezultat njegove romantične intervencije ta, da je utrdil grške reakcionarne elemente v njihovi opoziciji proti vsaki spoznani rešitvi. Zakaj naj bi se pobotali v trenotku, ko jim je Churchill slovesno obljubil podporo vojaštvu in materijalu Velike Britanije? Kljub temu, da to moštvo in ta materijal silno primanjkuje drugje, je Churchill obljubil, da bosta uporabljena v prid grške reakcije, aka ELAS.

V takih stvareh je najbolje govoriti čisto odkritosrčno. Winston Churchill, ki je ravnal tako v Atenah, ni oni plemeniti Churchill iz leta 1940, temveč letorijski imperialist, ki se poslužuje danes istih metod kot predeno generacijo, ko je v Sidney streetu, v najrevnejšem delu Londona, kot minister za notranje zadeve pozval na pomoč vojake, da ukroti ljudstvo, ki se ni hotelo pokoriti povetu, da izprazni hiše.

Težko je verjeti, da je potoval Churchill v Atene z namenom, da napravi mir in sporazum. Težko si je misliti, kaj drugega, ko da se je podal tja z namenom, da vsili Grkom svojo voljo. Vsaka njegovih besed je odtrgala del Atlantskega čarterja, kajti Churchill ni prigovarjal, temveč grozil. Churchill je vedel, da je njegovo ravnanje odvratno angleškemu narodu. Vsled tega je mislil, da bo dramatični učinek njegovega drzega koraka zadostoval, da presepi javnost.

Toda ta njegova gledališka predstava ni uspela. Nekaj manjka, ali pa ni v skladu z okolico. Churchill je izgubil stik z realnostjo in ono intuitivno razumevanje, ki je iz njega napravilo pred par leti najbolj dramatično centralno osebnost vsega civiliziranega sveta. Dvoje pred vsem pada v oči.

Londonski Madžari in nova vlada

London. (ONA) — Svet svobodnih Madžarov se je sestal 28. decembra, ponoči in je soglasno sklenil, da bo podpiralo vlado generala Miklosa. Pozval je tudi vse Madžare v tujini, naj se zberejo okoli provizorične vlade in podpirajo vse one, ki se v domovini boro proti nacistom.

Resolucija, ki je bila spreje-

Grki nadšef Damaskinos v družbi Anthonyja Edena, zunanjega ministra Anglije, in premierja Churchilla. Silka je bila sneta zadnjič, ko sta bila Eden in Churchill v Atenah. Grki kralj je potem imenoval Damaskinosa za regenta, toda angleško orodje še vedno utrije na star barbarski imperialistični način angleško "sfero vpliva" na Grčem, seveda na račun Grkov. Namesto svobode, jih je angleška soldatska ne povelenje Churchilla prisela moriti na debelo — slično kot so delali nacifašisti.

Slovenski politični in vojni ujetniki v Nemčiji

(Podprtane besede so naslovi koncentracijskih taborišč, v katerih se nahajajo ujetniki širom "velike" Nemčije.)

(Nadaljevanje.)

M-Stalag II E: Kastelic Jakob 72120, C 536 — Štrubelj Franc 74299, D 692 — Ivec Viktor 72302.

M-Stalag III A: Ambrož Franc 89024, Boh Ivan 16552, Carli Borut 88462, Ciber Janez 117953, Černe Pavel 89077, Gobelink Anton 88085, Gorenje Jozip 88838, Gorjup Franc 89079, Grmek Jože 88632, Habič Stanislav 57905, Japelj Ernest 88670, Jurca Maks 88561, Kralj Tone 112428, Kričev Franc 88383, Kapš Alojz 89030, Kramar Jože, Levic Mihael 88462, Lunder Janez 117455, Marc Teodor 88926, Makovec Jože 57854, Nagode Stane 16833, Pavček Peter 57919, Pečiga Joz 177428, Čtefancij Dušan 88849, Uršič Alojz 117466.

III A-L (Lazaret): dr. Prezelj Franc 89036, Rakovec Rajko 88633, Schultz Rajko 88510, Stare Borivoj 88781, Uršič Franc 117434.

III A-Arbeitskommando 59: Rode Marjan 89003, 232 Zavrl R. 391 Hodnik Janez 117440, 277 Kuret Franc 88807, 292a Velkavrh Franc 88816, 515 Zorec Leopold 88956, 402 Šlosar Ivan 88976, 479a Kanc Ivan 88724, 717 Kobav Svetozar 88683, 726c Praznik Jozze 88652, 726k Kos Albert 88465, Stoškovič Franko 88416, 726m Lavrenčič Marjan 88613, 760 Benko Dušan 89106, 762 Lenar-

ta, je bila sestavljena po pregledu nekaterih dokumentov o delovanju nove vlade v Debreczinu, iz katerih je bilo jasno razvidno, da nova vlada nikakor ni potuhnjeno nadaljevanje Horvathovega režima, temveč zares nova ljudska vlada, izvoljena od posebne skupščine.

čič Ivan, 775 Bevar Mirko 89083, 832a Pavlč Ivan 88751, 863b Ban Vincenc 109192, 941 L. Dimnik Ivan 88963, Lavrenčič Marjan 88613, Potočnik Dušan 89027, Štraus Franc 88538, Šusterič Marjan 89137, 1140 Nosan Silvester 88925, Rode Bernard 88685, 1211 Moškič Franc 88657, Nučić Janez 88787, 1123c Gregorčič Karel 88896, 1182b Zalaznik Stane 88943, 1227 Čebohin Milovan 88848, Brezovar Anton 88651, 1228 Berčič Janez 88569, Kobi Karel 88868, Přistavec Pavel 88867, Treven Janez 89066, Vidmar Stanislav 88939, 1229 Kralj Karol 88444 in Viktor 16845, Marušič Agenor 16532, Šešek Stanko 16808, Škrjanc Anton 16809, Vatovec Milan 16841, Župančič Pavel 16734; Pue 276: Baščelj Alojz 17018, Mirtič Janez 17016; IIIc — I 5100 Pue 5110: Antel Jakob 42440, Guštin Anton 42442, Kosteček Anton 42442, Naglič Franc 42432, Plut Ivan 42441, Simčič Jože 42436, Stefančič Ivan 42443, Vrban Jože 42442.

M-Stalag III D: Avbelj Ivan 52999, Bojc Janez 52968, Kralj Ivan 105165, Batič Anton 88405, Brezec Alojzij 52940, Gabrijelčič Valentin 88882, Skopec Ivan 88253; III D-Arbeitskommando 103: Presenet Franc 89122, Škarvá Stanislav 88533, Ulčar Stanislav 88575, 104 Breškar Leopold 88964, Drnovšek Viktor 88592, Haraver Bogomir 88373, Korenčan Fran 89146, Kušar Vinko 89136, Počivavšek Marijan 88463, Šečnik Rudolf 89147, Uhan Milan 89030, Vagaja Josip 88312, Ivan 307691, Močnik Josip.

IIIB: Arbeitskommando 831: Vizjak Vlastimir 88960, 788 Perger Ivo, IIIc Babič Alojz 42432, Besednjak Boris 46423, Kastelic Anton 42442, Kogej Ivan 16825, Naglič Franc 42438, Taban Tonko, Zrimec Anton 16739.

IIIc Arbeitskommando 130: Cyar Jože 16556, 157 Perko Anton 16788, Potokar Franc 16787, Vovk Milan 16848, 209 Sveti Marjan 165757, 218 Gregorčič Mirslav 16559, Kramar Alojz 16929, Mehle Jože 16875, Ramiček Fran 16711, Potočar Franc 16496, Schmidt Daroslav 16492, 507 Pristavec Fran 16507; 509 Berčič Ivan, 525 Blaževič Leopold 16775, 543 Milanović Dušan 16539, 457 Suwa Anton 88497, 569 Šubelj Franc 16733, 616 Mesojedec Fran 16703.

IIIc Arbeitskommando 130: Cyar Jože 16556, 157 Perko Anton 16788, Potokar Franc 16787, Vovk Milan 16848, 209 Sveti Marjan 165757, 218 Gregorčič Mirslav 16559, Kramar Alojz 16929, Mehle Jože 16875, Ramiček Fran 16711, Potočar Franc 16496, Schmidt Daroslav 16492, 507 Pristavec Fran 16507; 509 Berčič Ivan, 525 Blaževič Leopold 16775, 543 Milanović Dušan 16539, 457 Suwa Anton 88497, 569 Šubelj Franc 16733, 616 Mesojedec Fran 16703.

Lazareti: dr. Kobe Peter 88332, IIIc Pue 94 Babič Alojz 42432, Kosteček Franc 42435, Matkovič Franc 42434, Režek Anton 42431 in Jozef 42433; Pue 206: Cof Ivan 16537, Berčič Mirko 16468; Pue 224 i 5108: Avguštin Jože 35776; Pue 278 — 818 Oblak Ivan 57927; Pue 433: Berčič Karol 16844 in Viktor 16845, Marušič Agenor 16532, Šešek Stanko 16808, Škrjanc Anton 16809, Vatovec Milan 16841, Župančič Pavel 16734; Pue 276: Baščelj Alojz 17018, Mirtič Janez 17016; IIIc — I 5100 Pue 5110: Antel Jakob 42440, Guštin Anton 42442, Kosteček Anton 42442, Naglič Franc 42432, Plut Ivan 42441, Simčič Jože 42436, Stefančič Ivan 42443, Vrban Jože 42442.

M-Stalag III D: Avbelj Ivan 52999, Bojc Janez 52968, Kralj Ivan 105165, Batič Anton 88405, Brezec Alojzij 52940, Gabrijelčič Valentin 88882, Skopec Ivan 88253; III D-Arbeitskommando 103: Presenet Franc 89122, Škarvá Stanislav 88533, Ulčar Stanislav 88575, 104 Breškar Leopold 88964, Drnovšek Viktor 88592, Haraver Bogomir 88373, Korenčan Fran 89146, Kušar Vinko 89136, Počivavšek Marijan 88463, Šečnik Rudolf 89147, Uhan Milan 89030, Vagaja Josip 88312, Ivan 307691, Močnik Josip.

M-Stalag IV A: Bonča Josip 99083, Gornik Franc 99114, Klančar Matevž 99117, Korošec Franc 99252, Kotnik Janez 99095, Levart Andrej 99140, Mblec Janez 94094, Logar Alojz 99062, Milavec Franc 99308, Pakiž Stanko 99805, Perušek Alojz 99053, Šega Janko 99072, Strukelj Anton in Ivan 99113, Ule Alojz 99096, Zubukovce Alojz 99441, Marolt Alojz 99292, Roch Adolf 99267, Musec Fr. 87998; IV-Arbeitskommando 900: Fritz Ciril 99122, 1235 Hauptvertrauensmann f. jugos. kriegsgefangene: Cekič Dušan 91719, Jevševar Božidar 99153, Petrič Jože 99487, 1069 Rudolf Alojz 99254, 1094 Skrilj Janez 99253, Zupanc Jože 159200; IV A: Zakšek Alojz 87242; IV A-Arb. Kom. 152: Zajec Ivan 87274.

M-Stalag IV B: Bregar Ernest 268016 in Franc 17801, Gostiša Miha 268011, Košir Ivan 36026, Kušel Božidar 99500, Markovič Martin 64401, Punčuh Maks 179472, Janežič Ivan 99885, Jurčič Ivan 268002, Erpič Ignac 99152, Merhar Boris 99487, Oblik Božo 268010, Osošnik Ivan 268015, Pire Jože 99282, Mulec Anton 99071, Starc Franc 99468; M-Stal. IV B-Ak. 370 14: Kocjan Janko 17900.

M-Stal. IV C: Mulec Anton 399071, Jernejčič Jože 87268, Polutnik Maks 268056, dr. Vassič Ivan 268003, Števec Alojz 99366, Schautzler Flor. 87394.

M-Stal. IV D: Perusek Franc 99074, Švarc Anton 236399; IV D-Arb. k. 43 S. o. Miselj Cvetko 87181; BS20: Dobrilis Boris 88249; 505 Bajuk Alojz in Janez 111 Lindič Bogomir 237173.

(Dalje prihodnjic)

IZ URADA Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 28th Street, Chicago, Ill.

RAČUN ZA MESEC DECEMBER		90—Kirklan Lake, Ont., Canada
1944	Bilanca v banki dne 30.	25.00
	novembra 1944	31.00
	Ročna blagajna	61.00
		25.00
	Skupaj	22.74
	DOHODKI	45.50
	Podružnica — kraj	100.00
	6—Ely, Minn.	106.00
	8—West Newton, Pa.	10.00
	12—Aliquippa, Pa.	15.70
	15—Springfield, Ill.	1.00
	16—Aurora, Minn.	65.00
	17—Uniontown, Pa.	45.50
	22—Midway, Pa.	20.00
	23—St. Louis, Mo.	9.50
	24—Virden, Ill.	7.03
	25—Chicago, Ill.	19.00
	32—Cleveland, Ohio	6.00
	33—Bridgeport, Ohio	3.00
	38—Acmetona, Pa.	50.00
	45—Sheboygan, Wis.	27.00
	47—Pueblo, Colo.	5.00
	52—Chicago, Ill.	28.50
	53—Johnstown, Pa.	10.00
	56—Milwaukee, Wis.	12.00
	57—L'Anse, Mich.	5.00
	63—Brooklyn, N. Y.	11.80
	65—Worcester, N. Y.	4.89
	67—Los Angeles, Calif.	47.50
	75—New York, N. Y.	3.00
	91—Chisholm, Minn.	3.00
	94—Hostetter, Pa.	5.00
	98—Export, Pa.	6.00
	105—New Philadelphia, O.	23.50
	106—Euclid, Ohio	170.00
	Fred A. Vider, Chicago, Ill.	14.10
	V. Palich, Coraopolis, Pa.	5.00
	John Verderbar, Willow Springs, Ill.	50.00
	John in Mary Petkovsek, Kokomo, Ind.	10.00
	Leo, Valencija, Toledo, O.	2.00
	Mary Mikolik, Joliet, Ill.	3.00
	Ag. Justin, Valley, Wash.	5.00
	Frank Vidmar, San Francisco, Calif.	25.00
	Pevski zbor "Prešeren" in člani, Chicago	142.00
	F. Dovjak, Cheswick, Pa.	2.0

